

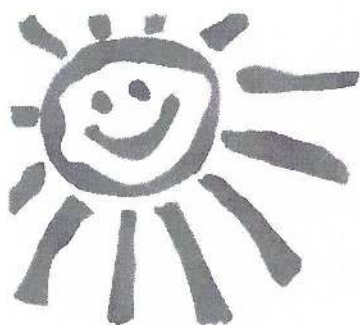
HIŠA OTROK

GLASILO ANGELINEGA VRTCA

ŠT.17

DECEMBER 2009

ALI STE VEDELI

KAZALO

2	Ali ste vedeli
3	Uvodnik
4	Iz zakladnice montessori
6	Pogovor
9	Tiha opazovanja
10	Dnevnik Angelinega vrtca
16	Iz otroških ust
19	Odmevi staršev
26	Starši sprašujejo
29	Zahvale in čestitke

- da so bile freske v jaslih poleti dokončno restavrirane
- da imajo letos otroci v vrtcu možnost glasbenih uric, obiska baletnih uric in da poteka enkrat tedensko angleški jezik ter občasno jutranja nemščina
- da imajo otroci atrij in telovadbo v manjših skupinah
- da se je v začetku julija 2009 začelo drugo izobraževanje v pedagogiki montessori za vzgojitelje v starosti od 3-6 let, ki se ga udeležujeta tudi Janja Burjek in s. Zorica Blagotinšek
- da so v skupinah 3-6 let na praksi iz tega izobraževanja Katarina Zver Belovič, Nataša Pezdir in Uršula Hozjan in da je bilo veliko hospitacij drugih udeleženk izobraževanja
- da so bile na obisku v vrtcu tri sestre, s katerimi je s. Metka Capuder sedaj v probaciji v Rimu, med njimi tudi voditeljica sr. Mel Williams iz Avstralije
- da nam pomagajo v času bolniških s. Mira, s. Bogdana, študentke iz Študentskega doma Uršula in dekleta, ki se pripravljajo, da bodo sestre
- da smo se okrepili za pomoč tudi z Milijano Milošev, Katjo Jarc in Tino Opeka
- da je bila na štirinajstdnevni praksi študentka pedagogike iz Filozofske fakultete, Raša Weissbacher
- da smo izvedli anketo o srečanju babic in dedkov
- da je bila s. Metka Capuder zelo navdušena v odkrivanju pedagogike montessori v Mehiki in da ima sedaj svojo permanentno redovno formacijo v Rimu, v skupini 17 sester iz različnih kontinentov
- da je nova spletna stran že začela poskusno delovati: <http://ursulinski-zavod.si/>

Hiša otrok, glasilo Angelinega vrtca

Izdaja Uršulinski zavod za vzgojo, izobraževanje in kulturo, Jospine Turnograjske 8, Ljubljana

Odgovorna urednica: s. Zorica Blagotinšek

Urednica: Andreja Bole Vurušič, Barbara Podlogar, Klavdija Erhartič, Mateja Iršič Žibert, s. Nina Ipavec

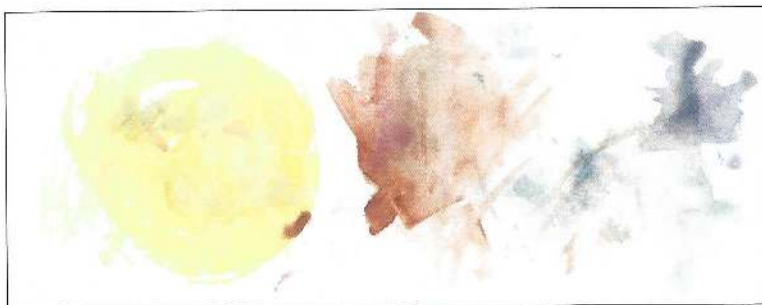
Lektoriranje: Mihaela Vodlan

Prelom: Salve d.o.o. Ljubljana (Patricija Belak)

Tisk: Salve d.o.o. Ljubljana

Ljubljana 2009

elektronski naslov za pošiljanje člankov:
angelin.vrtec@guest.arnes.si

UVODNIK

Skrivnost učlovečenja, skrivnost življenja, skrivnost otroštva...

V teh dneh, ko bomo zrlí Dete v jaslicah, bomo, kot že tolikokrat, pokleknili v srcu pred čudežem neizmerne Božje ljubezni, ki se učlovečuje. Čudenje nad tem me popelje v hvaležnost, da smo tudi mi ustvarjeni iz te iste Ljubezni in da se le ta razliva na svet po vsakem spočetju, rojstvu in življenju človeka.

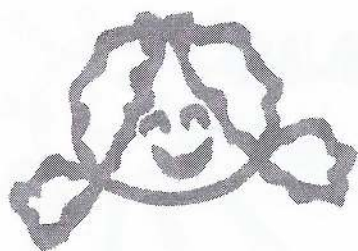
To me vedno znova prevzame, kot me prevzame pogled na otroka, ki se še vedno zna čuditi, ki je naraven, preprost in spontan (Kolikokrat se nasmejemo ob njihovih izjavah!), odprt za presežno in skrivnostno. Doma pri nas pogosto teče beseda o nebesih in kaj vse bomo tam počeli. Kako domače je otroku razmišljati o večnosti. Kot da sluti tisto resnico o življenju, ki je v človeka položena že od začetka in ji skuša ostati zvest. In mislim, da besede: »...če ne postanete kakor otroci...« (Mt 18, 3) lepo ponavzočujejo Skrivnost otroštva, o kateri lahko beremo tudi v tej številki glasila.

Prevzame me tudi pogled na otroka, kako ves čas nekaj počne. Opazujem našega enoletnika, kako prinaša perilo, kos za kosom, od pralnega stroja do sušila in pri tem zelo uživa... in kako mu je ta užitek vzet, ko šestletni bratec tako "odraslo" odreagira, vse zloži v lavor in z eno potezo opravi to, kar bi najmlajši še dolgo, neustrudno počel. Kako je logika dela drugačna pri otroku. Kaj je to, kar otroka žene k delu, k razvoju, želji po znanju...? Maria Montessori je večkrat omenjala, da otrok sledi svojemu *notranjemu učitelju*. Kdo je ta učitelj? Je prisoten tudi v odraslem ali le v otroku? Verujem, da je ta učitelj Ljubezen, ki nas je poklicala v življenje in živi v slehernem človeku. In kadar ji sledimo, ji dovolimo, da tudi preko nas prihaja na ta svet, po našem delu, po odnosih, ki jih živimo... Prisluhnimo ji, da bomo rasli v večjem razumevanju naših otrok, njihovega delovanja, da bomo bolje prepoznavali, kje in koliko nas otroci potrebujejo, predvsem pa, da jih bomo izhajajoč iz te ljubezni mogli bolj ljubiti.

Vsem želim veliko veselja v teh radostnih dneh, da bi z odprtim, otroškim srcem sprejeli Novorojeno Ljubezen, potem bodo tudi piškotki zadišali po skrivnosti...

Klavdija Erhartič

IZ ZAKLADNICE MONTESSORI

Imata delo in otrokov razvoj kaj skupnega?

Ob izidu slovenskega prevoda knjige *Skrivnost otroštva* smo se obrnili na avtorico Mario Montessori samo, da nam odgovori na nekatera vprašanja povezana z otrokovim razvojem.

Dobro poznate otroka in njegov razvoj v odraslo osebo. Do spoznanj ste prišli predvsem preko opazovanja otroka. Kaj vam je otrok sam razkril o svojem razvoju?

Na osnovi tisoč izkušenj dela z otroki vseh ras lahko trdimo, da je normalizacija na osnovi dela daleč najbolj potrjen in preizkušen podatek s področja psihologije ali izobraževanja. Popolnoma očitno je, da otrokov odnos do dela predstavlja enega izmed njegovih življenjsko pomembnih nagonov. Brez dela se otrokova osebnost ne more organizirati, zato le skrene z normalne poti izgradnje. Človekova osebnost se izgradi na osnovi dela. Dela ne more nadomestiti nič, pa naj bo to materialna dobrobit ali čustvena naklonjenost. Zato tudi odklonov ne moremo zdraviti niti s kaznijo niti s svetlimi zgledi. Človek se izgradi

na osnovi dela z lastnimi rokami. (M. Montessori, *Skrivnost otroštva*, zbirka Montessori, Uršulinski zavod za vzgojo, izobraževanje in kulturo, Ljubljana 2009, 181)

Kaj je otrokovo delo, kako, na kakšen način otrok dela?

Ko majhen otrok dela, ne dela, da bi dosegel nek zunanji cilj. Cilj njegovega dela je delovanje samo. Ko delo po številnih ponavljanjih konča, njegov konec

ni odvisen od zunanjih dejavnikov. Tudi če upoštevamo značilnosti posameznega otroka, konec dela ne bo posledica utrujenosti, saj je za otrokovo delo značilno, da iz njega vstane z novo močjo in poln energije. Zato raje recimo, da je otrokovo delo zadovoljevanje neke njegove notranje potrebe, da je pojav duševnega zorenja. (M. Montessori, *Skrivnost otroštva*, 189)

Rekli ste, da otrok delo ponavlja, velikokrat. Se vam zdi ponavljanje pomembno?

Otrok čuti potrebo, da vajo ponavlja, ne zato, ker bi hotel biti čim boljši, ampak da bi izgradil svoje notranje bitje. Čas, ki ga porabi, število potrebnih ponovitev in skriti zakoni, ki so prirojeni duševnemu zarodku, so ena izmed otrokovih skrivnosti. (M. Montessori, *Skrivnost otroštva*, 189)

Večkrat govorite tudi o občutljivih obdobjih, ki so v procesu razvoja pomembni notranji učitelji, ki vodijo do pridobitve določene značilnosti. Kako otrok prepozna in odgovarja na te notranje občutljivosti?

Kako to naredi, kako se notranje izgrajuje – to je njegova skrivnost, ki je ne bo izdal. /.../ Značilnost otroštva je, da neizprosno in brez omahovanja sledi notranjemu programu in urniku. Narava je stroga učiteljica. Najmanjše kršenje njenih

zakonov kaznuje s tem, čemur pravimo oviran razvoj, funkcionalni odklon ali po domače bolezen oziroma abnormalnost. (M. Montessori, *Skrivnost otroštva*, 190)

Kako bi primerjali delo otroka in odraslega?

Otrok se pri delu na utruji. Z delom veča svojo moč. Ob delu raste, zato delo njegove energije povečuje. Otrok nikoli ne prosi, naj ga rešimo naporov. Ne, ravno nasprotno, prosi nas, da mu pustimo, da sam dela svoje stvari. Naloga odrasti je njegovo življenje. Resnično se mora truditi, da ali dela ali pa umre. Odrasli, ki se te skrivnosti ne zaveda, ne more razumeti otrokovega dela. Če smo pošteni, ga dejansko nikoli ni zares razumel. Otroku je vedno preprečeval, da bi delal, saj je mislil, da otrok za rast najbolj potrebuje počitek. Odrasli je za otroka postoril vse, ker so ga pri tej pomoči vodili le njegovi – torej odrasli – naravni zakoni dela, ki narekujejo najmanj napora in prihranek časa. (M. Montessori, *Skrivnost otroštva*, 192)

Kaj s tem mislite? Je lahko odrasli tudi ovira pri otrokovem razvoju?

Ker je odrasli hitrejši in spretnejši od otroka, ga oblači in slači, umiva in hrani, nosi po rokah ali vozi v vozičku in ureja okolje, ne da bi otroku dovolil, da mu pri tem pomaga. (M. Montessori, *Skrivnost otroštva*, 192)

Kako lahko odrasli otroku omogoči rast?

Razvoj posameznika in tega, čemur pravimo otrokova svoboda, ne more biti nič drugega kot njegova vse večja neodvisnost od odraslega. To svobodo pa dosežemo s pomočjo primerne okolja, v katerem otrok lahko najde potrebna sredstva za razvoj svojih sposobnosti. (M. Montessori, *Skrivnost otroštva*, 181)

Kaj si otrok v resnici želi?

V našem okolju, ki ga pripravimo posebno za otroke na naši šoli, so otroci sami našli stavek, ki izraža njihovo najglobljo notranjo potrebo. »Po-

magaj, da naredim sam!» Odrasli mora otroku pomagati, a pomagati na način, da bo otrok lahko sam delal svoje stvari in opravljal resnično delo. (M. Montessori, *Skrivnost otroštva*, 193)

Kaj bi položili na srce odraslemu, ki se znajde ob otroku?

Naj rečem samo tri misli, o katerih lahko vsak sam še veliko razmišlja.

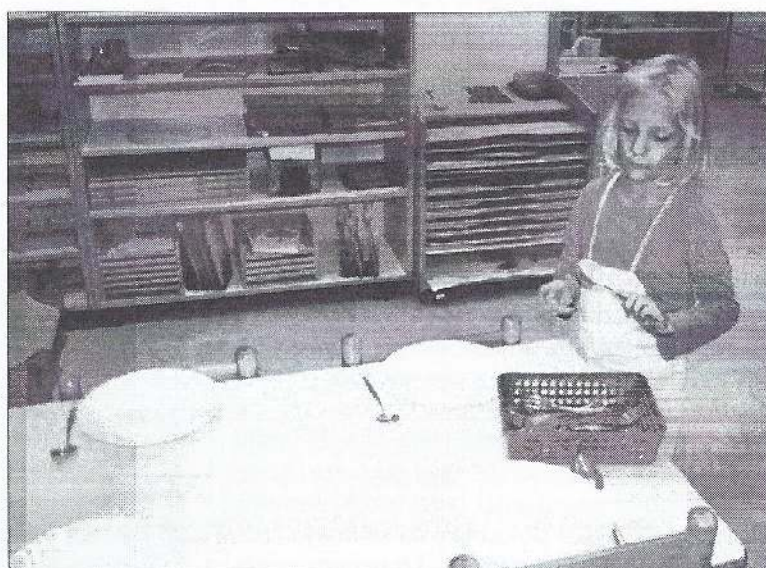
Odrasli, ki otroku želi pomagati, se mora najprej naučiti, kako pomagati. (M. Montessori, *Skrivnost otroštva*, 193)

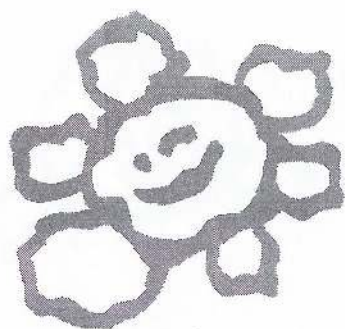
Naglica okolja odraslih je čedalje bolj neprimerna za otroka. (M. Montessori, *Skrivnost otroštva*, 183)

Naloga odraslega je vzpostaviti okolje, ki mora kar klicati po delovanju in inteligentnih naporih. (M. Montessori, *Skrivnost otroštva*, 183)

Hvala za vaše odgovore. Vaše celostno razmišljanje o pogledu na otroka, njegovem razvoju in nalogi vzgojitelja si bomo z veseljem prebrali v vaši knjigi *Skrivnost otroštva*.

Pripravila s. Nina Ipavec

POGOVOR

Tokrat predstavljamo s. Nino Ipavec, ki spremlja naše otroke v rumeni sobi. Z njo se je pogovarjala Mateja Iršič Žibert.

1. Sestra Nina, veliko stvari bi vas rada vprašala, pa kar ne vem, kje naj začnem. Morda bi začeli kar tukaj in zdaj, potem bova še raziskovali tudi nazaj. Ste v Angelinem vrtcu v rumeni sobi. Kaj vas je danes najbolj razveselilo, ko ste cel dan delili svoj čas z otroki?

Ni dneva, da me otroci ne bi razveselili. Ravno danes, ko je bil petek, konec tedna, sem strmela nad delavnostjo otrok. Ob 9h je bil vsak otrok zatopljen v svoje delo. Mirno sem se usedla na stol in opazovala, kako poglobljeno vsak opravlja svoje delo.

Najbolj me razveselijo majhni koraki, ki jih opazim, v razvoju otrok. Na primer: nekdo se opogumi in prvič pred celo skupino pove svoje ime, drugi spontano izreče besedo hvala in prosim, tretji prepozna glas s, četrti razume, kaj pomeni seštevanje in peti prvič v življenju poje košček zelene solate. Prav tako me razveselijo drobne pozornosti med otroki samimi, ko si pomagajo, si pokažejo, da se imajo radi. Gotovo pa me razveseli tudi, ko uspem v pra-

vem trenutku pristopiti k otroku in mu pomagati ravno toliko kot potrebuje, da je lahko nato spet samostojen ali ko nekomu ponudim stvar, ki mu prebudi velik interes in ga potegne v dolgo koncentracijo.

2. Vidi se, da radi delate z otroki. Kdaj ste začutili željo po tem, da bi delali v vrtcu? Kako ste stopili v stik z metodo Montessori in koliko časa ste že vzgojiteljica?

Po pravici povedano, pred tremi leti, ko sem začela delati v Angelinem vrtcu sploh nisem vedela, da rada delam s tako majhnimi otroki. Študirala sem glasbeno pedagogiko in po končanem študiju sem imela več opravka z osnovnošolci in srednješolci. Zdelo se mi je, da se ob skupini majhnih otrok ne bom znašla. Ko se je v letu 2004 v Sloveniji začelo prvo izobraževanje Montessori, sem se ga udeležila predvsem z željo, da spoznam nove pedagoške pristope, ki bi mi pomagali pri mojem vzgojnem delu, vendar si takrat nisem želela delati v vrtcu. Ko mi je bila čez nekaj let, po končanem študiju pedagogike montessori, predstavljena možnost, da bi delala v vrtcu, sem sprejela to priložnost z veliko odprtostjo kot nov izziv za moje življenje, možnost novih izkušenj. Priznati moram, da sem še sama presenečena, kako zelo sem se našla v tem delu. Zelo rada delam v vrtcu, to delo me je zares pritegnilo. Sedaj delam tretje leto, drugo leto kot vzgojiteljica v Rumeni sobi in vsak dan bolj odkrivam, kaj vse se bom naučila od otrok – predvsem lepote in preprostosti življenja. Otroci so mi v veliko pomoč tudi pri moji duhovni rasti, saj me vsak dan izzivajo, da živim resnično in edino potrebno.

3. Maria Montessori je imela velik dar opazovanja otrok, prepoznavanja njihovih potreb in tudi sposobnosti, da je našla materiale, s katerimi je otrok zadovoljeval potrebe. Opazovanje je postavila v središče svoje pedagogike. Kako poteka vaše opazovanje otrok, ki so vam zaupani?

Maria Montessori je rekla, da je delo vzgojitelja služenje iz opazovanja. Opazovanje je tako glavni del mojega dela, z namenom, da spoznam otroka, njegov razvoj, interese, način dela ... in mu potem pomagam v tistem, kar zares potrebuje.

Otroke opazujem ves čas, ko sem z njimi. Včasih pozornost usmerim na posameznega otroka, drugič na celotno skupino. Vendar, tudi ko delam z enim otrokom, skušam ohranjati pogled na dogajanje v celi sobi, kaj vsak posameznik dela. Glede na možnosti si zapišem posamezne stvari, ki jih opazujem, že med delom otrok, drugače pa, ko otroci počivajo ali vsak dan po končanem delu. Zapiske opazovanj mi pomagajo, da lahko razmišljam in načrtujem, kaj bom naslednji dan predstavila posameznemu otroku, kako ga bom spodbudila na poti njegovega razvoja. Veliko stvari pa se ne da zapisati. Vsakega otroka nosim s seboj, veliko razmišljam o njih, tudi drugače, ko nisem v službi.

4. Kako pristopate do tistih bolj mirnih otrok in kako do tistih bolj živahnih, ki bi najraje videli, da bi bili ves čas samo z njimi?

Ne poznam recepta, kako pristopiti do mirnih in kako do živahnih otrok. Doživljam, da je vsak otrok drugačen in ne morem kopirati načina pristopa. Z vsakim otrokom posebej gradim odnos zaupanja, se učim, kako ga povabiti k novim stvarim, mu postaviti meje ... glede na njegov značaj, njegove reakcije, družinske navade ... Nekdo potrebuje veliko spodbud, drugi nasmeh, tretji, da ima svoj mir in ga nihče ne moti, četrti jasno in odločno besedo,

spet drugi samo pomoč drugega otroka. Vsak otrok potrebuje pristop, ki je njemu primeren. Za to pa je potreben čas spoznavanja, iskanja, razmišljanja. Vsakega otroka sprejemem v njegovi enkratnosti in se skušam učiti od njega samega, kaj potrebuje na svoji poti rasti.

5. Kako približate otrokom molitev? Morda s petjem?

Molitev je del našega življenja, prisotna je vsak dan ob različnih časih. Molimo, ko se zberemo v krogu. Pripravimo preprogo, kip Dobrega pastirja, šopek rož in prižgemo svečko. Pokrižamo se, zapojemo pesem, zmolimo po kakšnem posebnem namenu. Molitev oblikujemo glede na liturgični čas, v katerem smo.

Molimo vedno pred kosilom za blagoslov hrane. Ko smo pripravljeni za počitek, zmolimo v zahvalo za kosilo in Sveti angel za varstvo in miren spanec.

V sobi imamo tudi molitveni kotiček, kjer lahko otroci sami molijo, berejo Sv. pismo, gledajo nabožne slike ali so preprosto nekaj trenutkov v tišini. Zgodi se, da se iz molitvenega kotička zasliši tudi prepevanje pesmi.

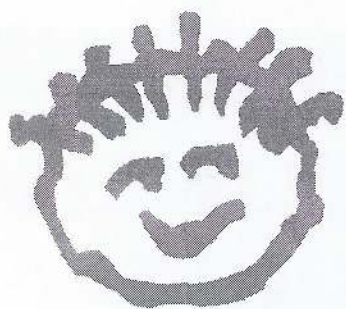
ROGOVODA

Enkrat na teden gremo v atrij, kjer imajo otroci možnost dobro uro delati z materiali, ki jim pomagajo vstopiti v skrivnost Jezusovega otroštva, nebeškega kraljestva in sv. maše.

6. V današnjem času vsi ves čas hitimo, stalno nam primanjkuje časa. Kako premostite hitenje staršev, ki ga v vrtec „prinesejo“ tudi otroci?

Težko. Čutim, da sem še tudi sama preveč podvržena hitenju in gledanju na uro, kdaj se mora kaj zgoditi. Še se zalotim, da otroke preveč pri-
ganjam, da naj pohitijo pri kakšni stvari, za katero ni nujno da se zgodi v tisti minuti.

Drugače pa: vsak dan skušamo živeti ustaljen ritem, da niso otroci nasičeni z različnimi dejavnostmi, kamor bi morali hiteti, spodbujam počasno hojo, da po vrtcu ne tekamo, imamo čas za preprosta vsakdanja opravila kot je pomivanje posode po zajtrku, šivanje, pranje perila ... Čas imamo, da si pripravimo omizja za kosilo, pred kosilom zapojemo kakšno pesem, med kosilom poklepetamo. Vsak dan, ko smo zbrani v krogu imamo tudi igro tišine, ki otroke in tudi odrasle umirja na poseben način.

TIHA OPAZOVANJA

Ko se zjutraj odpravljam v službo v srcu za-
čutim vznemirjenje, sprašujem se: »Le kaj me
čaka danes? S čim me bodo otroci danes pre-
senetili?«

Na hitro pokukam skozi okno naše sobe, ko
si oblačim predpasnik in nekaj trenutkov za
tem z nasmehom na ustnicah vstopim v sobo.
Otroci so pri zajtrku, nekateri še v kopalnici.

Prva opazi moj prihod v sobo mala Kristina, ki
še niti ne hodi. Stoji ob polici in natika obroče
na vreteno. Široko razprostire svoje ustnice v
nasmeh in me prijazno pogleda. Nato zaslišim
nekoga, ki na njemu lasten način vriska. To je
seveda naš Luka, ki me je opazil in pospeši svoj
korak v tek, da se mi približa in s tem pokaže
svoje veselje, da se zopet srečamo. Isabela, ki
že sedi za mizo, da bo začela z zajtrkom pusti
vse in steče do mene ter me močno objame
okrog vratu. Tako ostane nekaj trenutkov, opa-
zuje moj križ in se potem vrne na svoje mesto.
Nika, naša skrbna in rahločutna deklica stoji
za mizo in se trudi, da bi si nadela svoj slinček,
pride k meni mi ponuja svoj slinček in me s
tem prosi naj ga ji pripnem. Ko to urediva za-
dovoljna odide in se mi prijazno nasmehne. Iz
kopalnice slišim pogovor, to bo verjetno kdo
od naših »ta velikih«, ki že govorijo, si mislim.
Pogledam skozi odprtino kroga v kopalnico,
kjer se s Mojca pogovarja s Tijanom. Po prvem
pozdravu: »Dobro jutro«, si Tijan obriše še roke,
ki si jih je pravkar umil in tudi on steče k meni
ter me prisrčno in močno objame. Na vratih
sobe me čaka Lina s svojo mamico. Poslovita
se in v naslednjem trenutku me že močno sti-
sne s svojo roko za moj prst in greva skupaj do
mize, kjer je njen prostor.

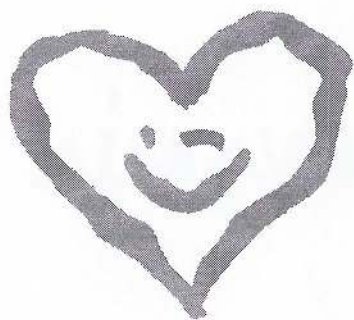
Kmalu za tem vsi sedijo za mizo in v jutranji
zbranosti jedo svoj zajtrk. To je čas, ko si s s.
Mojco lahko izmenjava prve jutranje informa-
cije o otrocih in že usmerjava svoj pogled v
dan, ki se začneja. Opazujem te naše otroke,
v njihovih očeh je mogoče opaziti iskrice za-

dovoljstva in veselja nad novim dnem, ki ga začenjamo. V meni
pa se budi hvaležnost za te otroke, ki so nam zaupani, da se tako
medsebojno bogatimo in prinašamo nove luči upanja in ljubezni
v ta svet.

s. Cirila Alič

HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK

DNEVNIK ANGELINEGA VRTCA

JUNIJ 2009 – 4. DECEMBER 2009

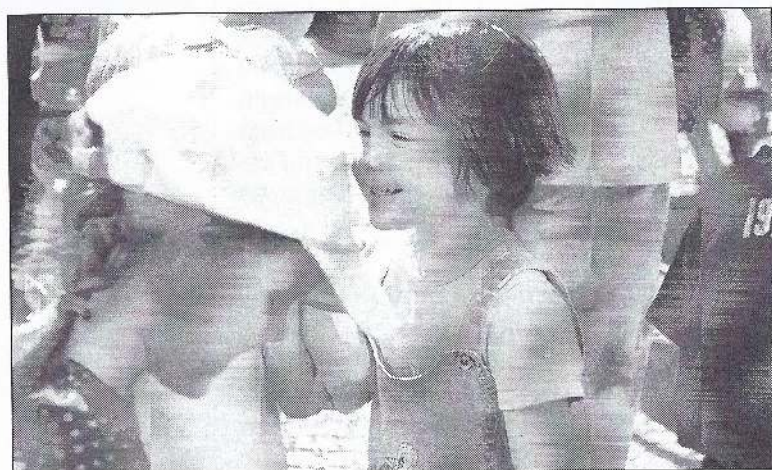
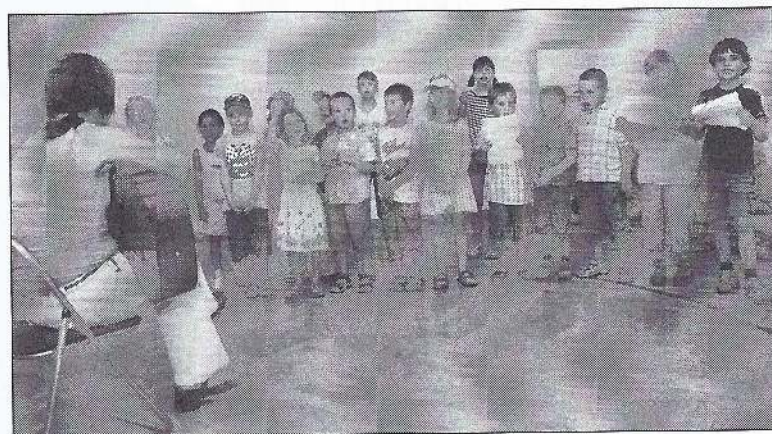
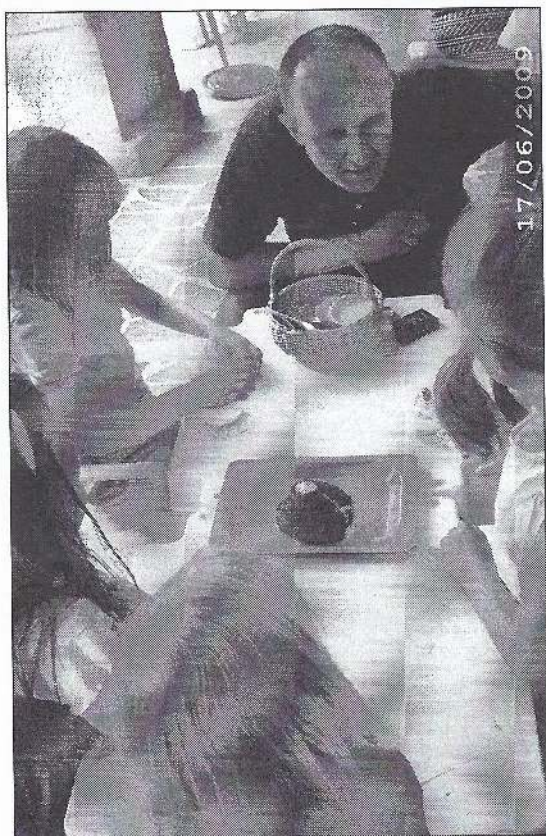
JUNIJ

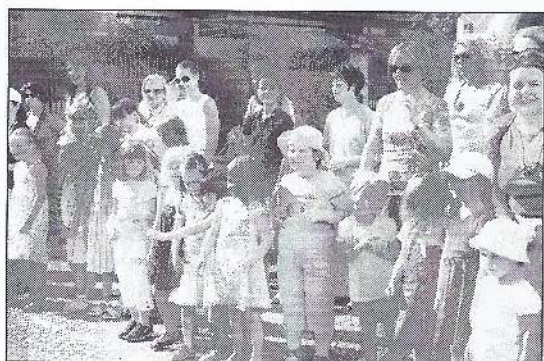
19. 6.
piknik v Angelinem vrtcu

17. 6.
Delavnica o planetih, zakonca Gabrovšek

HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK

 Lutkovna predstava: Toli je cekin

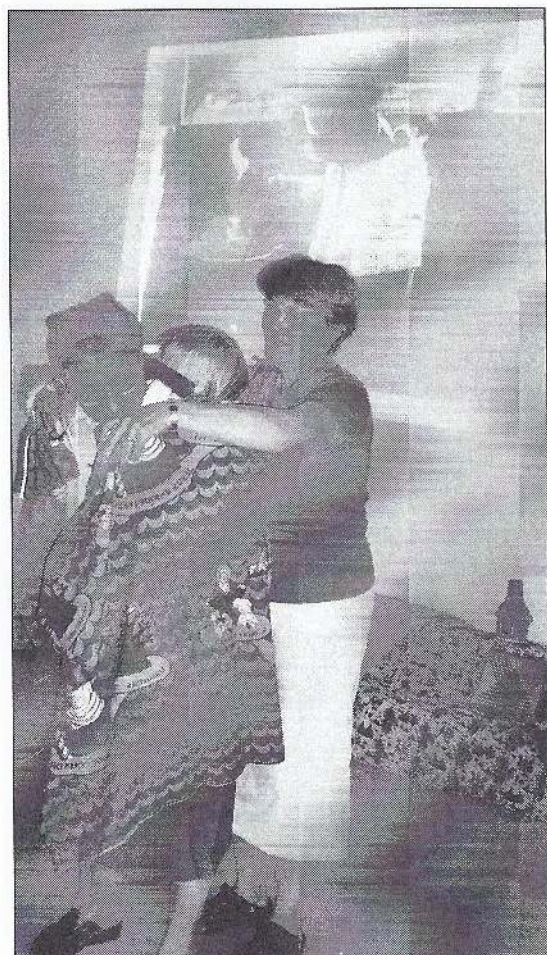
 mame na delovnem obisku

 26. 6.
piknik vzgojiteljic

 julij na obisku misijonarka
iz Senegala s. Polona Švigelj

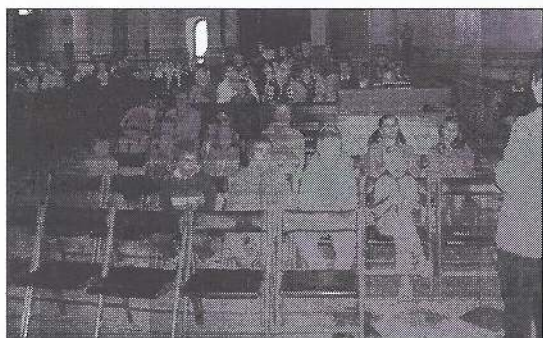

 19. 7.
zadnjič skupaj jaslična ekipa 2008/09

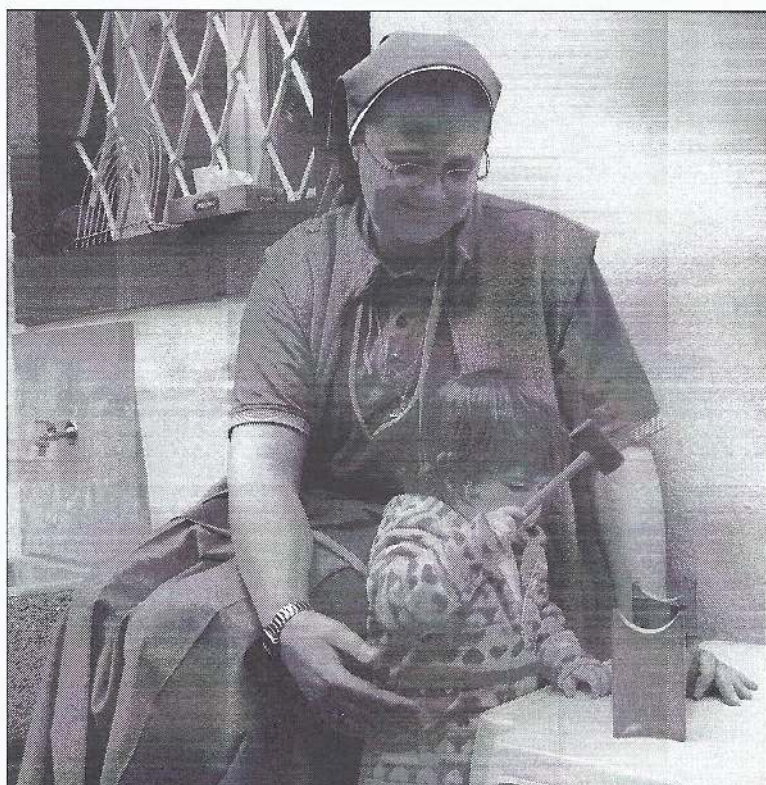

OKTOBER

3. 10.
srečanje absolventov iz vrtca

obiski sester uršulink iz drugih provinc:
Poljske in Slovaške

HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK

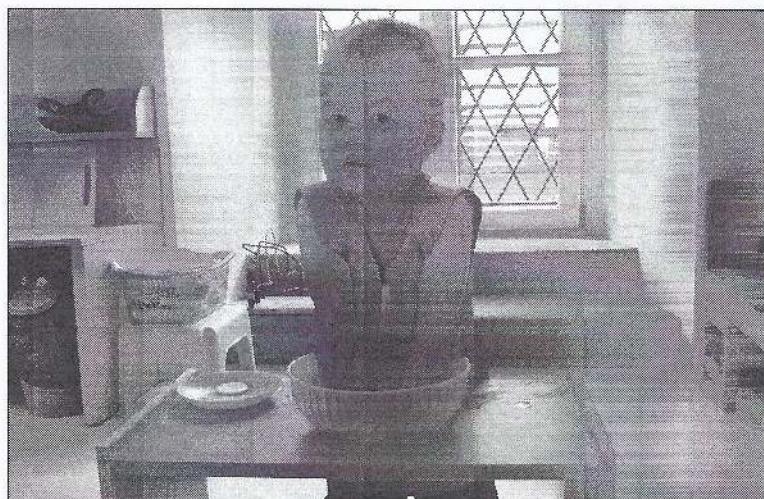
 What's your name?

 se uvajamo in si pomagamo

 telovadimo

 20. 10.
obisk sr. Mel Williams iz Avstralije

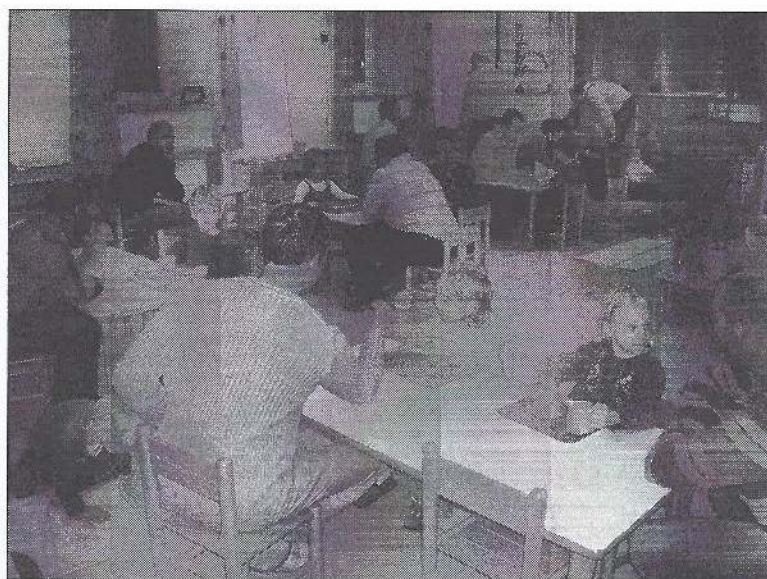
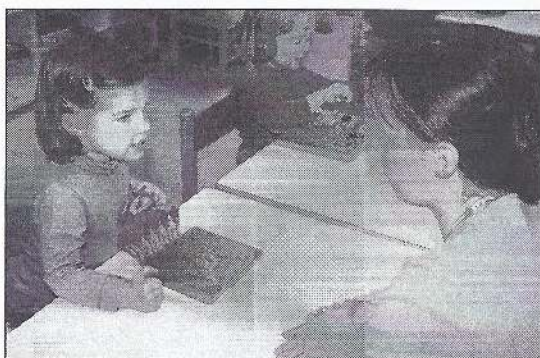
24. 10.
romanje na Kurešček

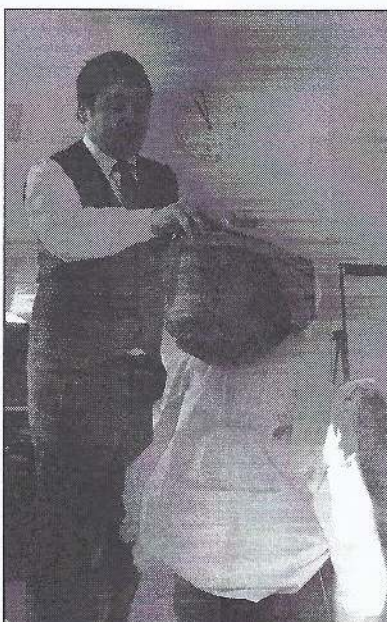
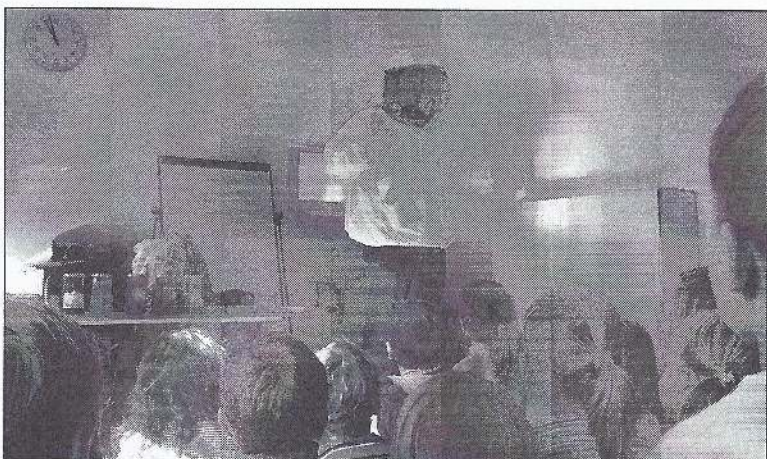
NOVEMBER

november in december večeri
z mamami in očeti

20. 11.
pokušamo med s čebelarjem Rokom Janezom Šteblajem

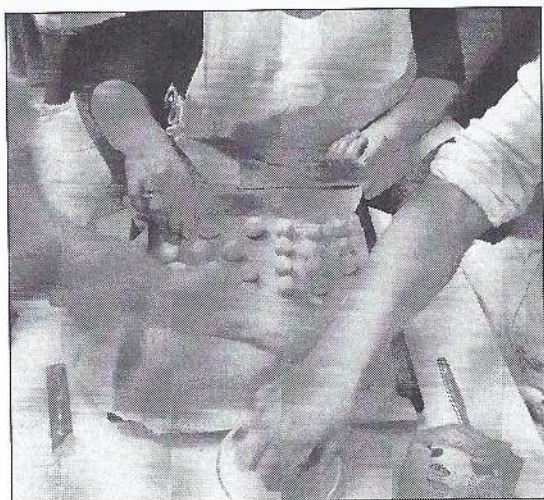
5.12.
pravi Miklavž na obisku

DECEMBER

2. in 4.12.
mame pečejo za Miklavža

IZ OTROŠKIH UST

Bilo je jutro pred prvim večerom z mamami letos. Ga. Kopač je rekla: Danes bo večer z, rumenimi' mamami.

Naslednji teden je v sredo zjutraj s. Zorica v garderobi rekla: Danes je pa večer z, zelenimi' mamami.

Gaja si nalije zvrhan krožnik juhe. Martina: »Gaja, toliko juhe še moj mož ne more pojesti, to je zelo veliko!« (in jo malo zlijeta nazaj)

Čez en teden si Gaja spet nalije veliko juhe. Martina: »Gaja, boš lahko toliko pojedla?« Gaja: »Ne, tudi moj mož ne more toliko juhe.«

Matevž se poslovili od sestrice Neže: »Saj se bova še kdaj srečala.«

Gašper dela oblike vode in zemlje. V en lonček da zemljo, v drugi lonček nalije vodo, na tretjem lončku piše zrak. Sprašuje: »Kje je zrak? Kje naberem zrak?« Hodi okrog in govori: »Ne najdem zraka. Pokaži, kje je zrak!« Gaj mu namigne: »V kopalnici je zrak!«

Deklica (18 mesecev): iz skrivnostne vreče vlečeva živali in jih poskuša prepoznati s tipom. Povlečem ven psa, pingvina, jelena in ježa. Vse poimenujem. Zavzeto gleda in sodeluje. Ponudim ji vrečo in potegne ven pingvina. Postavi ga na preprogo in reče: »Trgovina.«

V atriju je triletni deček prvič delal z materialom Dobrega pastirja. Ko je postavil že vse ovce v stajo, ga je vzgojiteljica vprašala, če mu prebere besedilo iz Svetega pisma. Navdušeno je sprejel ponudbo in povedal, da je že postavil vse *koze* v stajo. Nato je veselo nadaljeval, da ima tu tudi *kačjega pastirja*. (V roki je držal kip Dobrega pastirja.)

Deklica joka in hodi za vzgojiteljico: »Mamico, mamico.« Vzgojiteljica jo tolaži. Druga deklica

pere perilo in polije po tleh. Krpa za brisanje tal je že mokra in potrebuje novo. Vzgojiteljica gre v vežo po novo krpo, jokajoča deklica pa za njo. Joka: »Mamico, mamico.« Prideta v vežo, vzgojiteljica odpre omaro in pozabi, po kaj je prišla. »Kaj že iščem?« Jokajoča deklica pa: »Mamico, mamico.«

Na igrišču v Ajdovščini se otroci veselo vozijo po toboganu. Vzgojiteljica stoji pri toboganu in spremlja otroke. Triletni deček se spusti navzdol, ko pride do tal, se obrne in zadržuje ostale otroke, da ne morejo zaključiti svojega spusta. Vzgojiteljica mu predlaga, da malo premisli, kako se vozimo po toboganu. Po kratkem premisleku mu vzgojiteljica predlaga, da skupaj ponovita pravila vožnje po toboganu: »Najprej gremo po lestvi, ko pridemo na vrh, se usedemo, nato se zapeljemo navzdol, ko pa se pripeljemo dol ...« Vzgojiteljica vpraša dečka: »Kaj pa potem naredimo?« Deček odgovori: »Potem pa premislimo.«

Deklica: »Veš jaz sem bila v bolnici.«

Deček: »Jaz pa nočem iti v bolnico, nikoli.«

Deklica: »Jaz pa sem rada v bolnici.«

Deček: »Zakaj?«

Deklica: »Ker imaš potem nočni obisk.«

Druga deklica: »Kakšen pa je nočni obisk?«

Prva deklica: »Da te ponoči obišče zdravnik.«

Deček: »Jaz kljub temu ne bi hotel iti v bolnico.«
 Druga deklica: »A ne, samo če bi bila tvoja mamica zdravnica, samo takrat bi šel v bolnico.«

Sms od triletne deklice: Dobro jutro dragi otroci, danes me ne bo, ker grem na morje. Jutri spet pridem, vi pa bodite pridni, ubogajte Miro in Klavdijo in Natašo, po kosilu pa hitro zaspite.

Fant v jasliah se uči sam obleči hlače. Ko si jih ne more potegniti gor, reče: »Težko, težko!« Nato pa mu naenkrat uspe in ves vesel pove: »Laško, laško.«

Vzgojiteljica triletni deklici predstavlja številki tri in štiri. Pri isti mizi sedi tudi štiriletna deklica in se ves čas vmešava v delo vzgojiteljice. Vzgojiteljica ji reče: »Ko boš ti vzgojiteljica, jo boš ti učila, sedaj pa naju ne moti.« Štiriletnica pa odgovori: »Ne bom vzgojiteljica, jaz bom mamica.«

Triletna deklica pripenja špange v obliki metuljkov. Metuljčki so različnih barv. K vzgojiteljici pride po pomoč: »Tega čokoladnega ne morem pripeti.«

Jakob (prvošolec) me večkrat pospremi, ko grem po Davida in Tadeja v vrtec in se skupaj z mano sooča s problemom parkiranja. Je

zelo kritičen do tega, kje vse ljudje parkirajo svoje avte, pa tudi do tega, da ni rezerviranega parkirišča za dostavo otrok v vrtec. Nekega dne, ko že spet ni bilo nobenega prostega parkirišča, reče: »Mama, jaz bom drugič prinesel s sabo sprej, s katerim rišejo grafite in bom dve parkirišči označil, da sta za vrtec.« Razložim mu, da je to stvar občine in da to ureja župan. Ob teh besedah je ostal tiho. Čez kak teden se pri kosilu spet spomni na problem parkiranja in reče: »Kdaj me boste peljali k županu, da mu rečem, naj zrihta dve parkirišči za vrtec?«

Ko pridem po otroka v vrtec, me sestra Zorica vpraša, če je David že imel škrlatinko. Povem, da je ni imel še noben od naših otrok. Razloži mi, da jo imata dva otroka iz rumene sobe. David vse to pozorno posluša, gre z mano po Tadeja v jaslji, potem pa, preden zapustimo dvorišče vrtca, reče: »Mama, morava še v rumeno sobo.« »Zakaj?« ga vprašam. »Ja, iskat škrlatinko,« mi odvrne.

Liza: »Naša mamica v nebesih je Marija, ne?«

Mamica: »Tako je.«

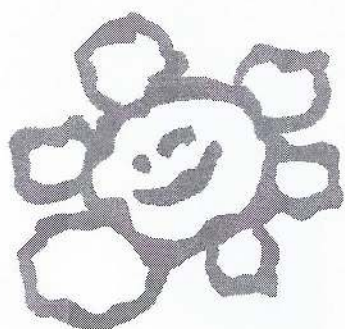
Liza: »Mamica, če zdaj umrem, ti pa še ne, bom šla jaz v nebesa?«

Mamica: »Seveda.«

Liza: »In potem bo v nebesih Marija moja mamica?«

Mamica: »Ja.«

Liza: »Pa Marija ve, da imam jaz dieto?«

ODMEVI OTROK IN STARŠEV

VEČERI Z MAMICAMI IN OČKI

»Mami, znorela boš!« mi pride nasproti Beti, ko pridem tisti ponedeljek pred večerom z mamicami domov. Le zakaj sem takoj pomislila, da je to povezano z velikim dnevom tistega tedna (in tudi, da je malo drugače obrnila mojo razlago uporabljenih besed nekaj dni prej).

Zares poseben dan. Vsako leto težko pričakovan. Vsako leto nekoliko drugačen. Letos je naša skoraj šestletnica »ta največja« in je imela zato posebne odgovornosti. Pripravljali so čisto posebno pecivo. »Veš, mami, tudi doma naredimo takega, samo ta, ki smo ga delali mi, je z jagodno marmelado,« mi je zaupala del skrivnosti.

Napočil je veliki dan. Zjutraj smo morali ponoviti, kako bo potekal: kdo jo pride iskat, kaj bomo počeli potem, koliko časa bo minilo, da se bova potem odpravili. Še enkrat vprašanje,

zakaj Erazem nima v šoli prav takega večera z mamicami in očki in zakaj je v šoli drugače...

Vse je šlo po načrtih. Niti copatov nisva pozabili. Ker nisem več popolna novinka, že nekaj stvari poznam, a še vedno bi znala uporabiti le peščico materialov, ki jih imajo naši raziskovalci, umetniki, izumitelji..., predvsem pa otroci na razpolago v času, ki ga preživljajo v svojem drugem domu. – Beti se v Angelinem vrtcu počuti točno tako. Takrat, ko sva midva v službi, je ona tu doma. Sprejeta, v varnem in urejenem okolju. S »svojo« vzgojiteljico sta spletili vez, ki je ne znam opisati z besedami, a z njo bo Betka za vedno bogatejša. – A nazaj k materialom. Kar nekaj jih poznam samo po imenu (Betki je tako samoumevno, da jaz vem, kaj sta »banka« in »zvitek«, da se ji zdi povsem odveč izgubljeni čas z razlago, kaj to je) in sem upala, da bom katerega od teh spoznala tudi od blizu. Ta čas je najbolj navdušena nad matematiko. Enkrat dela banko z Ano, drugič z Vaneso, ja, pa Krištofu sem pomagala delati banko, reče, in Luni ... Sama tokrat nisem prišla na vrsto.

Beti je bila vznemirjena. Zaradi »tistega na koncu«. Kljub temu je uspela naslikati sonce in dež in dom. Pokazala mi je, kako se tke in kako se uglašujejo glasbeni zvončki. Z Ano sta sestavljali like. Ves čas pa jo je po malem skrbelo, da ne bi zamudila »tistega«. A pred »tistim« je bila še črta. Zdelo se mi je, da o tem, kaj delajo na črti, vem nekoliko več kot o delu z materiali. Pa ni bilo tako. Po skupni – skrbno pripravljeni in skrbno pospravljeni – molitvi in zahvali Bogu za mamice in za Angelin vrtec je sledilo prvo presenečenje s pravcatim venčkom pesmic in plesov ob glasbeni spremljavi Mirine harmonike. Nič nisem vedela o tem. In nato: pogostitev! Piškotki z jagodno marmelado in bele kokosove kroglice. Toliko so napekli, da sva lahko odnesli enega še Erazmu (ker njegov dan z očki in mamicami v šoli le ni tak, kot je bil v Angelinem vrtcu). Vznemirjenje se je poglelo. Presenečenje je uspelo.

Angelin vrtec je nekaj posebnega. Poseben je peskovnik, v katerem lahko prideš skoraj do središča Zemlje; posebne so črke (»Angelin vrtec, želim ti lep Božič in srečno novo leto«, je Betka lani napisala na prvo voščilnico, ki jo je poslala – seveda! – sebi), zemljevidi (»naredila sem tistega, a veš, kjer je največ držav«), banka, kovinski liki; posebne so vzgojiteljice (»mami, veš, Klavdija pa drugače reče, da je treba pospraviti«). Najbolj poseben pa je večer z mamicami in z očki. (Kakšen bo šele dan z babicami in dedki!)

Metoda Orehar Ivanc

November...dan se je že močno skrajšal...temo razsvetlujejo lučke, v zraku slutimo vonj po pričakovanju...to je še večje, ker je v sredo večer z mamami...tako težko pričakovan s strani naše Rebeke, ki že odštevava kolikokrat mora še v posteljo preden...

Vsak dan mi poje pesmice, ki se jih učijo za to priložnost; pove, da so v vrtcu pekli piškote za nas...koliko veselja in otroške razigranosti...

Končno je tu sredo popoldan, zanj tako pomemben dan...

Rebeka me odpelje v svoj svet, kjer dnevno preživi veliko lepih trenutkov. Tudi mene navduši za zanimive materiale in prežame s hvaležnostjo, da sme biti del tega vrtca...Najbolj se smeji, ko s tako skrbnostjo označi del tal in jih začne drgniti...po seveda točno določenem postopku!!!!... Skušam si zapomniti zaporedje

dejanj, kajti takšna pomoč bi bila več kot dobrodošla tudi doma... Samo polje pomivanja tal bova morali razširiti... :) A vsega lepega je kot ponavadi hitro konec. Zapijemo, pomolimo, se posladkamo s piškoti in že odbrziva v noč, ker naju doma že nestrpno pričakuje naš moški del družine...cela družina skupaj...to je vse kar imamo... nekaj najlepšega v življenju.

Mirjam Gašperšič

PODAJ ROKO, DA ZGRADIVA MOST ...

Pa je napočila tista sredo, ko sva z Jurijem prišla v vrtec na večer z mamami. Prepustila sem se sporočilu vzgojiteljice Martine, da je večer enkraten in neponovljiv dogodek, ki ga prepustimo v vodenje otroku.

In Jurij me je vodil, od igre do igre, in roke so delale...

Posedli smo vsi skupaj v krog in otroci so nam zapeli veliko ljudskih pesmic, med katerimi pa se me je še posebej dotaknila "Podaj roko, da zgradiva most..."

Ta večer smo gradili mostove, gradili smo ga tudi z vzgojiteljico Tino, ki je kljub svoji odsotnosti bila z nami v mislih ta večer.

Hvala vsem, ki ste nam pripravili srečen večer!

Mateja Gabrovšek

»Ati, a veš, da bo drug teden že dan za očke?« me Klara en teden vnaprej povabi v vrtec.

Vsa družina z njo odštevava dneve do srede. V ponedeljek navdušena oznani, da mi bo pokazala svojo mapo, v torek popoldne skupaj vadimo pesmi, ki jih bomo tam prepevali. Zvečer za lahko noč mi pove, da bo jutri večer z očki, v sredo zjutraj pa za dobro jutro vsem razlaga, da je danes večer z očki... popoldne, kar ne more pričakati odhoda v vrtec in mi že vnaprej obljublja, da mi bo prav ona postregla s piškoti.

Ko sva parkirala na Aškerčevi, jo je kar odneslo proti vrtcu in sva celo pot pretekla. V garderobi me njena prisrčnost prepriča, da obesim svojo jakno in pulover na njen najljubši „roza“ obešalnik, prinese mi „roza“ copate, a ugotoviva, da so premajhne. Nato mi prinese rdeče copate, a žal spet premajhne. Na koncu se strinjava, da bodo tudi veliki rjavi v redu.

V sobi me najprej popelje k umivalniku in pouči, kako si umiti roke. Nato pa greva hitro po

preprogo, ki jo razgrneva, in že prinese igro Spomin. Usedem se na preprogo – »Joj, ati, usedi se POLEG preprogel!« mi reče s takim izrazom, da si nisem upal reči, da je na preprogi bolj mehko. K sreči se igrava spomin tako, da par, ki ga odkrije Klara preda meni, par, ki ga jaz, pa predam njej. Na ta način sva zmagala oba, jaz ker sem imel najvišji kupček, ona pa zato, ker je odkrila največ parov. Urno pospravi spomin, meni pa odredi zvijanje preproge: »Tako, da bo trdno stala.« Pokaže mi stol in odide. Čez sekundo že od nekje prinese škatlico z listki in škarjami. Ugotovim, da reže po narisani črti in ustvarja zvezdice, smrekice,... Ker mi ni dovolila škarij, sem ji začel risati listke za njeno rezanje in tako sva ustvarila jaslice. Hitro steče po mapo, da lahko vanjo malo pokukam, nato pa ugotovi, da je danes poseben dan in lahko izrezane listke namesto v mapo odneseva kar domov. »To bo mamica vesela!«

Nato izbere sestavljanko z državami Evrope. Zemljevid sva kar hitro sestavila, nato pa je začela zlagati vse zastave Evropske celine. To pa ni kar tako, ena zastava ima samo eden od cca. 30 prostorčkov. In prav občudoval sem jo, kako je z vsako zastavo po vrsti preizkušala, kje je njeno mesto. Vzela si je čas in šla eno po eno... včasih je bil pravi prostor čisto na koncu in je z zastavo obhodila skoraj vse prostorčke.

Komaj sva končala, že sta nas Martina in Klavdija povabili v krog in vsi skupaj smo zaplesali uvodni ples. Ko smo se usedli, me je poučila, kako naj prekrizam noge in »hop«, je že bila v mojem naročju. Ko smo s pesmijo soglasno potrdili, da »rom pom pom še ne gremo domov,« smo vsi iskali medveda in po bežanju pred njim v en glas zatrdili: »Neeeeee, mi se že ne bojimo medveda!!!«

Pri molitvi ob adventnem venčku smo se spomnili naše Tine in prosili Vsemogočnega, da se čimbolj pozdravi in vesela vrne k svojim prijateljem.

Po molitvi Klara pozorno posluša Martinine besede in na njen namig še z nekaterimi drugimi pohiti za zaveso, kjer so se skrivali pladnji s piškoti. Odločno gre mimo ostalih očkov, da najprej meni ponudi piškote in ko enega vzamem, mi pogumno reče: »Kar vzemi dva, saj jih je dovolj!« – le kdo je ne bi ubogal?

Rečem le še HVALA, ne le za piškote, ampak za cel večer, za ves trud, za vse vzgojiteljice, s katerimi se srečujejo »vijolčki« in nasploh za vse, kar doživijo naši otroci v vijolični sobi.

Matija Medvešček

IZJAVE O SREČANJU ABSOLVENTOV

SREČANJE BIVŠIH VRTIČKARJEV

Srečanje bivših vrtičkarjev se je začelo z mašo. Ko je bilo konec maše, smo se odpravili na dvorišče.

Na dvorišču so nam pripravili dve delavnici. Na prvi delavnici so nam predstavili veselje, na drugi pa zgodovino učlovečenja. Jaz sem bila na delavnici o veselju, moja sestra Jerneja pa je bila na delavnici o zgodovini. Malo smo tudi plesali. Nato smo malo ustvarjali. Jaz sem naredila sočni sistem iz papirnatega krožnika za torto, ki sem ga pobarvala z rumeno barvo. Ko se je posušil, sem gor prilepila oreščke in plodove, ki so predstavljali planete. Prilepila sem jih po vrstnem redu planetov. Potem sem iz različnih stvari npr. pšeničnega zdroba, kostanja... naredila dve sliki. Prva slika je bila jurček (goba) druga pa jesensko drevo. Hrane je bilo tudi dovolj.

Meni je bilo na srečanju bivših vrtičkarjev zelo všeč, najbolj pa so mi bile všeč delavnice.

Se vidimo spet drugo leto.

Ana Kušar

Na srečanju bivših vrtičkarjev mi je bilo všeč. Srečala sem se s prijateljicama Jernejo, Saro ter drugimi prijatelji, ki sem jih že pogrešala. Pogovarjala sem se tudi s sestro Nino, bila je prijazna. Delavnica s planeti je bila zanimiva. Pokukala sem v rumeno sobi in opazila, da je taka kot je bila, samo pod galerijo so postavili eno omaro.

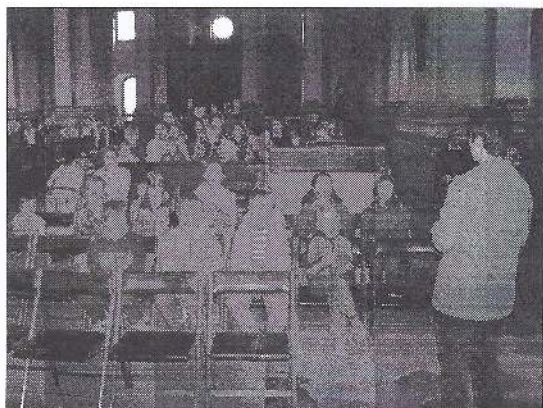
Anamarija Sedej, 1. razred

Vesel sem, da sem na srečanju videl tudi tiste prijatelje, s katerimi se ne vidim v šoli, posebej Igorja, pa vzgojiteljice tudi. Bilo je veliko mojih prijateljev. Udeležil sem se delavnice o zgodovini odrešenja. Lepo mi je bilo. Se veselim naslednjega srečanja.

Jakob Erhartič, 1. razred

V Angelinem
vrtcu sem najraje
delal kmetijo.
žela pogrešam vse
vzgojiteljice in
prijatelje
Jakob Erhartič

MOJI VTISI SO, DA NI NOBENEGA VEČ TAKO STAREGA, KOT SEM JAZ IN DA SO SAMI TA MALI, KI SPLOH NE PAŠEJO V ŠOLO. PRED SEDMIMI LETI JE BIL VRTEC VELIKO BOLJŠI. BALCON V RUMENI SOBI JE TAKO MAJHEN, DA ŠE HODIT NE MOREŠ, SE MORAŠ PLAZIT, DOBESEDNO! STOLI SO PA SPLOH PRITLIKAVI. SEŠILA SEM SUPER ANGELČKA.

AMPAK VSEENO JE V VRTCU VELIKO BOLJŠE KOT V ŠOLI.

KLARA Merše (7. razred)

RAD SEM ŠIVAL IN RAD SEM PRIŠEL V VRTEC. IMAM VELIKO PRIJATELJEV. ZELO SEM SE RAZVESELIL VZGOJITELJIC. ZAHVALIL SEM SE TINII IN MARTINI.

ŠEL SEM NA ČASOVNI TRAK IN BILO JE FAJN. BIL SEM NAJHITREJŠI V TEKU. V VRTCU MI JE BILO ZELO LEPO. SEDAJ RAD HODIM V ŠOLO.

ANDREJ Merše (1. razred)

PRED MIKLAVŽEM JE V VRTCU DIŠALO ...

POMAGAMO SV. MIKLAVŽU

Pomagamo drug drugemu, to je moto našega vsakdana. Starejši otroci pomagajo mlajšim, vzgojiteljice pomagajo otrokom in druga drugi, na vsakem koraku čutiš, da so ti ljudje in otroci, ki jih srečuješ vedno pripravljeni pomagati. Še posebno pa so vedno pripravljeni pomagati naši starši, pa naj bo to kjerkoli in karkoli. Posebno dragoceno pa je, da so se mame odzvale pomagati kar svetniku, sv. Miklavžu. Večina teh mam je poklonila svoj dragoceni čas za to, da smo skupaj ob pomoči in veliki podpori sv. Miklavža lahko preživele dva lepa dneva. Izkazalo se je, da je skupno delo dragocen način druženja, da delo ne samo pomirja, ampak sprošča, lomi pregrade take in drugačne, kratka delo je tisto, ki v našo notranjost prinaša ljubezen in mir in kar je najdragoceneje, ljudi združuje in napolnjuje z ljubeznijo. In prav to srečo, ki jo doživljamo ob delu kot vrednoti, želimo z montessori pedagogiko pokloniti tudi vašim otrokom. Da bi jim delo postalo vrednota, da bi ob delu začutili, kako srečni so, da jim je dano delati in da bi njihove roke postale orodje za pomoč tistim, ki nas najbolj potrebujejo, kot nas je potreboval sv. Miklavž.

Mira Gale

KVAŠENI MIKLAVŽI

Prikupno okrašene sveže pečene piškote ponudimo h kavi ali k vroči, odišavljeni čokoladi. Najbolje je, da spečemo dvojno količino in eno polovico brez preliva zamrznemo. Tik preden jih ponudimo, jih odtajamo, po želji okrasimo in za kratek čas postavimo v ogreto pečico.

Za 2 pekača (14 kosov)

4 žlice olja
1 žlička soli
500 g moke, dodatna moka za delo,
200 ml mleka,
dodatno mleko za premaz
42 g kvasa (1 kocka)
3 žlice sladkorja
1 vrečka vaniljinega sladkorja
2 jajci

za okrasitev

indijski oreščki
bučnice
lešniki
makova semena
mandlji

za preliv

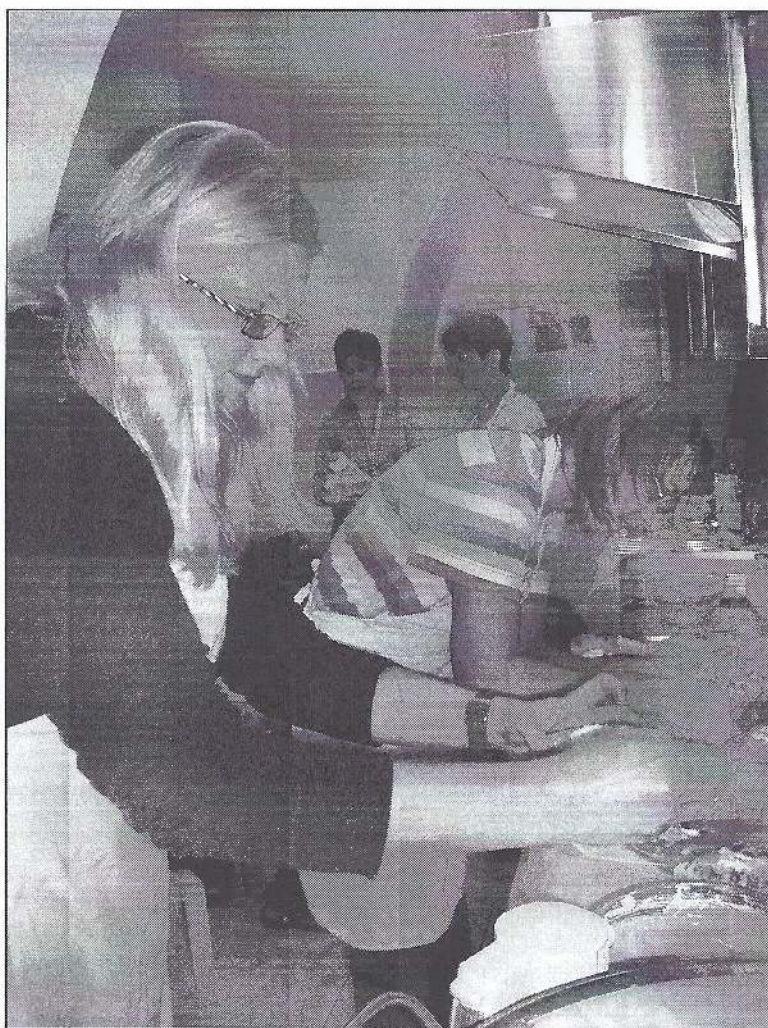
200 g sladkorja v prahu
1 žlica ribezovega želeja
2-3 kaplje rdeče barve za živila
1 beljak
1 ščepec soli

ČAS PRIPRAVE : 1 URA

DODATNO 1,5 URE ZA POČIVANJE

ČAS PEKE: 15 – 20 MINUT NA PEKAČ

1. Pekača obložimo s papirjem za peko. Za kvašeno testo damo v skledo olje, sol in moko ter zmešamo. Mleko segrejemo do mlačnega, ga 150 ml odvezemo, zmešamo s kvasom, sladkorjem, vanilij sladkorjem in jajci ter zlijemo k moki.
2. Vse sestavine z gnetilnima kavljema ročnega mešalnika ugnemo v gladko testo. Pri tem po potrebi dolijemo toliko mleka, da je testo lepo mehko in se skoraj ne lepi. Oblikujemo ga v kepo, pokrijemo s prtičem in damo na toplo, kjer naj vzhaja 30 minut.
3. Kvašeno testo na rahlo pomokani delovni površini 5 minut z rokami mesimo in stepamo. Nato ga razvaljamo v 2 velika pravokotnika (po 15 x 30 cm). Iz njiju izrežemo 14 enako velikih trikotnikov in jih položimo na pekača.
4. Trikotnike pomažemo z mlekom. Iz oreščkov, jedrc, semen in mandljev naredimo obraze. Nato trikotnike pokrijemo in pustimo, da vzhajajo 30 do 40 minut.
5. Pečico segrejemo na 200° C (vroči zrak na 180 °C, plin na stopnjo 3 – 4). Piškote na vsakem pekaču pečemo po 15 do 20 minut, da zlato porjavijo. Nato jih vzamemo iz pečice in kuhinjski rešetki ohladimo.
6. Iz 50g sladkorja v prahu, ribezovega želeja in nekaj kapljic rdeče barve za živila zmešamo preliv in z njim Miklavžem narišemo kape. Beljak s soljo stepemo v trd sneg, vmešamo

preostali sladkor v prahu in stepemo, da se sneg začne svetiti in se pojavijo majhni vršički.

7. Beljakov sneg nadevamo v brizgalno vrečko ali v vrečko, ki jo zvijemo iz pergamentnega papirja ter Miklavže okrasimo. Najprej nabrizgamo brke in brado, nato po želji na obeh straneh roke in na koncu še krzneni obšiv in rdeči kapi. Tako pripravljene Miklavže posušimo na sobni temperaturi ali v pečici, segreti na 50° C. Ponudimo sveže.

MIKLAVŽEVI PIŠKOTI – STROJNI

25 dag masla
17,5 dag sladkorja
1 vanilij
1 jajce
35 dag moke
10 dag mandeljev
RIŽEVI KEKSI - DIETA

Opomba: 1 skodelica je cca. 200g

4 skodelice riževe moke
6 skodelic prosene moke
2 skodelici sezamovih semen
2 skodelici sončničnih semen
15 žlic hladno stiskanega oljčnega olja
2 skodelici zgoščenega jabolčnega soka ali
agavinega sirupa
+ skodelica bio jabolčnega soka /ali malo več

1. Rahlo popražimo sezamova in nato še sončnična semena. Ohladimo.
2. Pomešamo suhe sestavine, dodamo olje, premešamo, prilijemo sladilo in toliko soka, da nastane mehkejšo testo.
3. Testo nalagamo z žlico na pekač, obložen s papirjem za peko, po vrhu pogladimo.
4. Pečemo v pečici (180 stopinj) cca 18 minut. Pečica mora biti prej ogreta.

MAKOVI KEKSI - DIETA

Op. 1 skodelica je cca 200 g

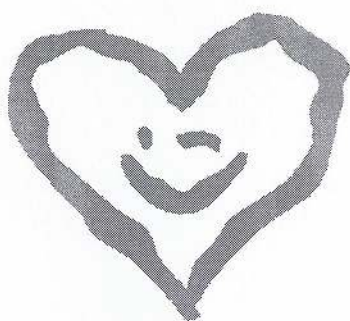
9 skodelic polnovredne moke
3 skodelica mletega maka
3 skodelice jabolčnega soka
1,5 skodelice olja – (hladno stiskano, nepraženo, arganovo)
sol
12 žlic ječmenovega slada
3 žličke bio cimeta (mletega)

sok 3 limon
malo celega maka za posipanje po kekseh

1. Pomešamo suhe sestavine. Pomešamo tekoče sestavine. Potem pomešamo oboje in hitro ugnemo testo. V hladilniku naj počiva 1 uro.
2. Razvaljamo in poljubno oblikujemo kekse. Površino namažemo z vodo, potresemo s celim makovimi zrcni, rahlo potlačimo, pečemo 15 minut pri 180 stopinjah.

STARŠI SPRAŠUJEJO

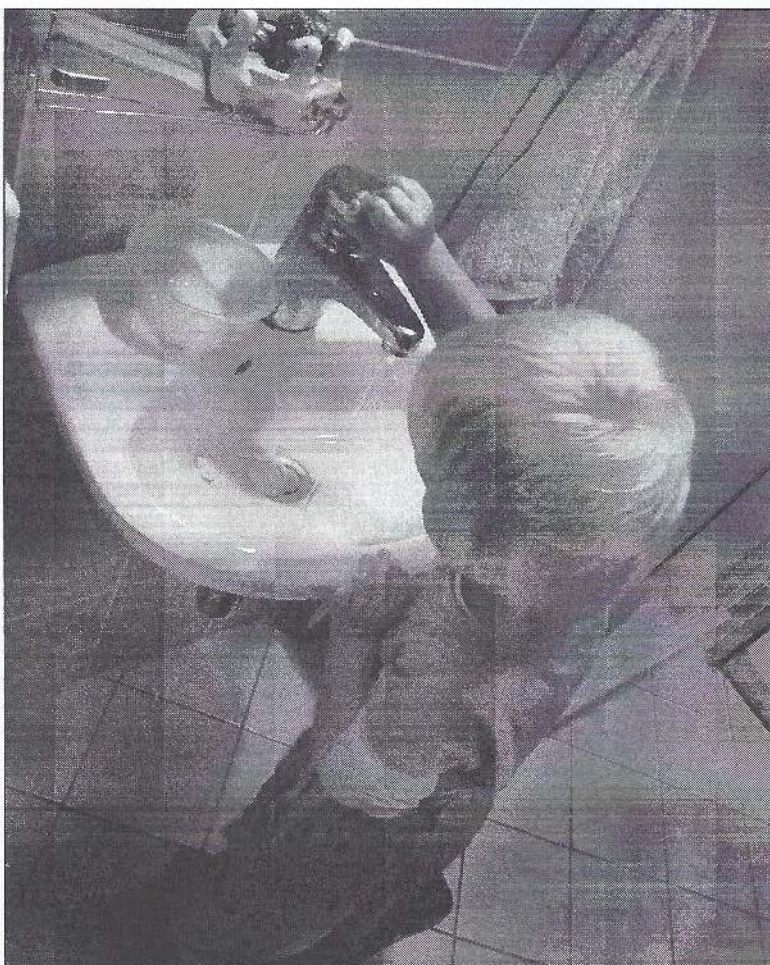
Pripravimo Montessori okolje tudi doma

Klavdija Zajec Bobnar

Verjetno ste že večkrat razmišljali, kako bi lahko vsaj en delček montessori okolja pripravili tudi doma. Za začetek se uležite na tla in si oglejte svoje domovanje z otrokove perspektive. Kaj vidite? Kaj bi spremenili? Kje začeti? Vselej imejte v mislih to, da organizirate dom na način, ki bo otroku pomagal k samostojnosti. Bistveno je, da je okolje prilagojeno otrokovi višini, prav tako pa naj se otrokove dejavnosti odvijajo v bližini siceršnjega dogajanja v domu – torej blizu staršev. V nadaljevanju si bomo ogledali, kako je možno prilagoditi (opremiti) nekatere prostore v stanovanju, da se lahko otrok vključi v vsakdanja družinska opravila in s tem v družinsko življenje. Zopomniti si velja, da je pri vsem potrebna pozitivna disciplina, to je naučiti otroka, kako se naredi prav, namesto da se koncentriramo na popravljanje napačnih poskusov.

Otroško sobo uredimo po meri otroka. Če še ne zmore sam zlesti na ležišče in z ležišča (postelje), mu uredimo ležišče na tleh. Tako tudi ni potrebe po varovalni ograjici. Otrokovo gibanje ne omejujemo s stajico, temveč namestimo varovalna vrata pred sobo. V sobi naj bo tudi miza in vsaj dva stola – vse v otroški velikosti. Otroku omogočimo dostop do stikala za luč in do kljuke od vrat sobe. Na notranjo stran vrat pritrdimo kavlje na različne višine, ki služijo kot obešalniki za vrhno obleko. Na stenah naj bodo (umetniške) slike v višini otrokovih oči. Namesto podob junakov iz risank raje izberimo podobe otrok in/ali živali iz resničnega življenja.

Del otrokovih (manjših) oblek naj bo na razpolago v košarah namesto v omari oz. predalniku. Vsebina teh naj bo označena s sličico in z napisom. Prav tako so lahko deli sestavljenih igračk tudi v košarah, medtem ko so preostale

(enostavne) na nizki polici za igrače. Otrok dejansko ne potrebuje veliko igračk; zadošča nekaj plišastih igračk, nekaj ropotulj (odvisno od starosti), predvsem pa naj prevladujejo igrače pri katerih je otrok sam aktiven in lahko uporablja svojo lastno domišljijo (npr. punčke, ki imajo le nakazane poteze obraza in ne povsem dovršen obraz, kot ga imajo npr. Barbike). Pri dojenčkih je pomembno, da jim je previjanje zanimivo, zato namestimo mobile nad previjalno mizo (lahko tudi nad posteljo). Te lahko naredimo kar sami (iz holografskega papirja, stiropornih krogel različnih velikosti, ...) in jih tudi večkrat zamenjamo. Večji otrok ima lahko na doseg preprosto radio (za kasete in CD), ki ga zna samostojno upravljati. Še vedno je varnost na prvem mestu, zato ne pozabite na zaščito vtičnic, prav tako namestite omejevalnik odpiranja oken, rastline v sobi ne smejo biti strupene, ipd. Za montessori okolje je pomembno, da

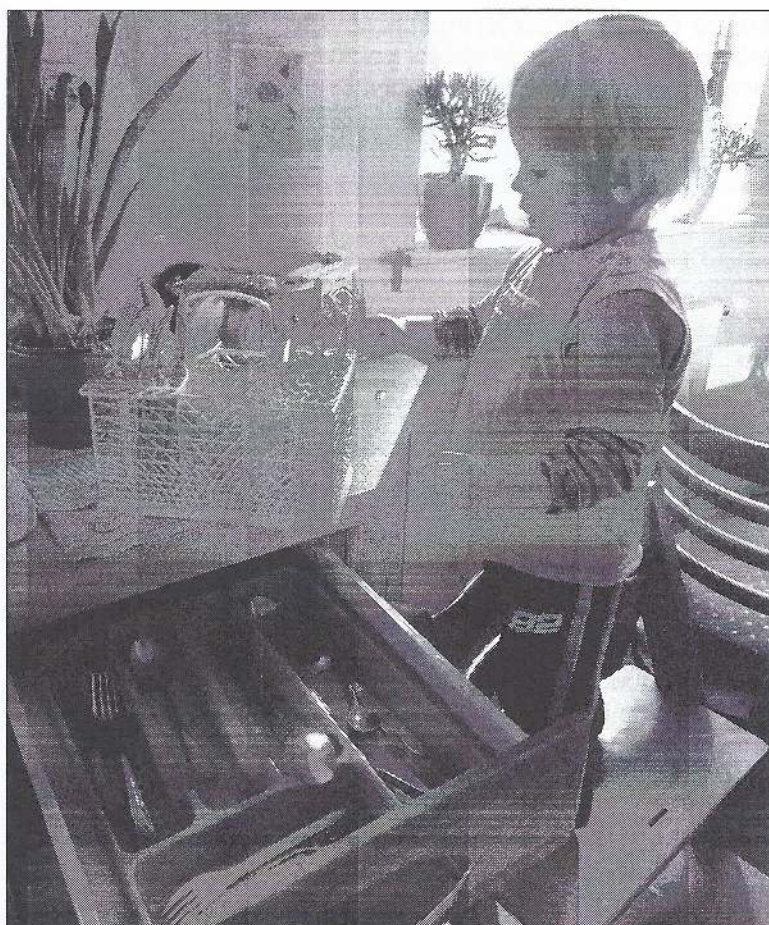
KAJNALE LEŠNIKE

so v sobi lepi in dovršeni predmeti, da je soba prijetno svetla, čista, barvita in urejena.

Kar nekaj dejavnosti je, ki jih lahko v otroški sobi počne že zelo majhen otrok. Zelo pomembno je da že majhni otroci osvojijo čut za pospravljanje stvari na svoje mesto (najprej igrače). Kasneje pričnemo s pospravljanjem oblačil, ki lahko obsega sortiranje, zlaganje in obešanje. Večji otroci se naučijo postiljati svojo posteljo, s predstavitvijo pa začnimo čimprej, po prvem letu starosti.

Kuhinja je nedvomno prostor, ki otroka najbolj privlači, saj tam starši vsakodnevno opravljajo vrsto zanimivih opravil, ki dajo tudi oprijemljiv rezultat: pripravljeno jed ali pijačo. Višina pulta je seveda prilagojena staršem, zato je nujno, da ima otrok prenosljivo stopničko da doseže pult. Prav tako naj ima večjo plastično posodo, ki mu služi kot korito saj je slednje zanj kljub stopnički pregloboko. Najbolje je, da otroku odmerimo nekaj prostora za njegovo samostojno delo v kuhinji. Kot sebi, tudi otroku namestite (plastificiran) predpasnik, da si prihranite kasnejše odstranjevanje madežev. Da bo otrok lahko čimbolj samostojen, mu v spodnje predale oz. omarice namestite nekaj pribora, nekaj krožnikov (lahko so plastični) in kozarcev, prtičke in kakšno skledo ter majhen vrč. Prav tako naj ta asortiman obsega tudi veliko pribora za mešanje (kuhalnice, lopatke, ipd.) in prijemanje ter prelaganje (prijemalke, okrasne žlice).

Otrok se lahko v tako opremljeni kuhinji vadi v določenih spretnostih kot npr. prelaganje fižola z žlico ali zajemalko, prelivanje z zajemalko, nalivanje pijače iz majhnega vrča v kozarec in podobno. Prav tako pa lahko že počne določene stvari namesto nas: priprava mize (pogrinjki, kaj je levo in kaj desno), pomoč pri pripravi hrane (mešanje, mazanje kruha in peciva z namazom, enostavnejše rezanje z nožem za maslo, mletje kave v ročnem mlinčku ipd.). Otroci pogosto uživajo pri zlaganju posode v in iz pomivalnega

stroja, prav tako jo radi tudi sami pomivajo, krtačijo. Ker se pri delu v kuhinji in tudi pri jedi rado kaj prevrne in polije, je pomembno da se otrok nauči, kako ravnati tudi v takih situacijah. Potem je do brisanja mize in pulta ter pometanja tal le še korak.

Naslednji zelo pomemben prostor je kopalnica (in WC). Umivalnik naj bo dosegljiv s pomočjo stabilne in nedrseče stopničke (pručke), tako da lahko otrok sam doseže milo in odpre pipo. Držalo za otrokovo brisačo naj bo nameščeno dovolj nizko, da lahko sam sname in obesi brisačo. Prav tako naj bodo na doseg otrokova krtačka, zobna pasta in kozarček. Na vrata lahko prilepimo ogledalo za otroka. Poskrbimo tudi za stopnico pred straniščno školjko in dosegljivost toaletnega papirja. Ne pozabimo odstraniti ključa iz ključavnice.

Dejavnosti v kopalnici so vezane predvsem na samostojno izvajanje osebne higijene (miljenje, umivanje in brisanje rok), kot tudi

skrb za čistočo (brisanje mokrih površin) in skrb za perilo (sortiranje oblačil po tkanini ali barvi, odstranjevanje manj zahtevnih madežev, zlaganje pripravljene obleke v pralni stroj ipd., obešanje manjših kosov perila ipd.).

Poleg opravil s področja vsakdanjega življenja pa lahko za otroka pripravimo tudi dejavnosti s področij jezika (glasovne igre - prvi glas in predmeti, peščene črke - oblika črk, premične črke - zlaganje besed, tematske kartice in izdelava knjižic), matematike (štetje predmetov, peščene številke), zaznavanja (tipanje, vonjanje, gledanje, poslušanje, okušanje in zaznavanje dimenzij), znanosti (živi in neživi svet, skrb za okolje, Zemlja in države, odčitavanje časa z ure), umetnosti (umetniške slike, tehnike ustvarjanja, rezanje in lepljenje papirja), glasbe (petje, igranje), gibanja (gibanje zunaj, v prostoru, na črti).

Pomembno se mi zdi poudariti, da se dejavnosti vsakdanjega življenja po pomembnosti uvrščajo v sam vrh oz. osnovo za nadaljnja področja, saj se otrok npr. nauči triprstnega pincetnega prijema, zaporedja korakov in tako osvaja svoje okolje, kar ga vodi k samostojnosti, ki mu daje potrebno notranje zadovoljstvo, umirjenost, urejenost uma in duha.

Meliti Kordeš Demšar smo postavili vprašanje o poteku priprav za OŠ montessori.

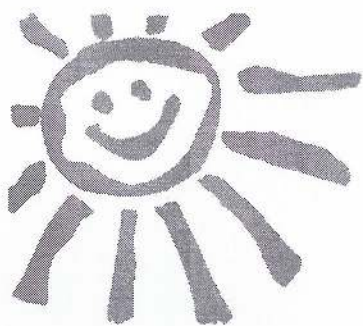
Pravi:

»OŠ pripravljamo. Program za OŠ je napisan, z Ministrstva za šolstvo in šport smo že dobili pripombe in sedaj ponovno vložili dopolnitev. Pričakujemo, da bo v naslednjih mesecih potrjen. V vsakem primeru (ne glede na to ali bo vpis v razvid že zaključen ali ne) pa načrtujemo s prvo skupino otrok začeti septembra 2010. Zainteresirane bomo v začetku leta 2010 povabili na srečanje.«

Viri:

- Britton, L. (1992). *Montessori play and learn: a parent's guide to purposeful play from two to six*. New York: Crown publishers, Inc.
- Seldin, T. (2006). *How to Raise an Amazing Child: the Montessori way to bring up caring, confident children*, Dorling Kindersley publ.
- Pitamic, M. (2008). *I can do it*. London: New Holland Publishers

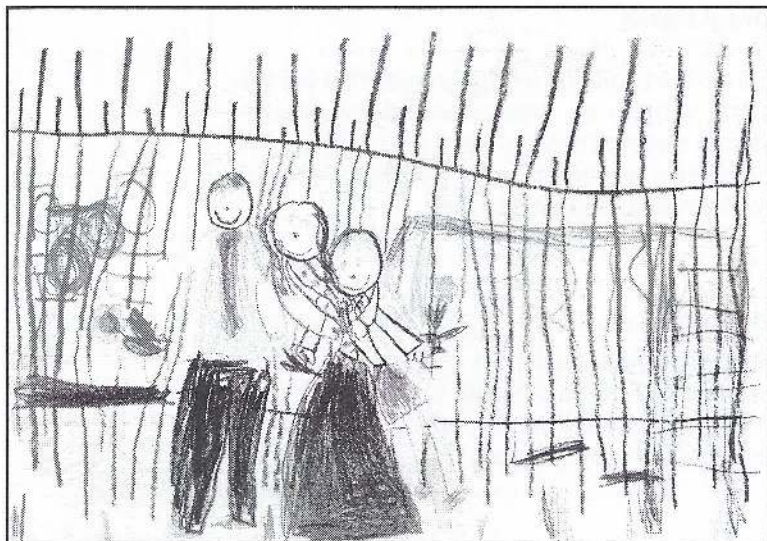

ZAHVALE ČESTITKE

ČESTITKE družinam ob rojstvu otrok

Družini Kušar ob rojstvu četrtorojenke Lucije
Družini Pogorevc ob rojstvu dvojčkov, Ane in Urha

Družini Le Roux ob rojstvu drugorojenke Marije
Družini Popek ob rojstvu tretjerojenca Urbana
Urški Kozinc por. Slakan in Andraža Slakanu ob sklenitvi zakramenta svetega zakona
Janji Burjek ob uspešnem zagovoru diplomske naloge na Oddelku za predšolsko vzgojo

ZAHVALE

HVALA vsem, ki z dobrohotnostjo in razumevanjem sprejemate vse spremembe v tem šolskem letu ter za vse Vaše pobude.

HVALA vsem, ki s svojo molitvijo, delom in darovi izrazite svojo pomoč našemu vrtcu.

HVALA vsem, ki ste darovali v sklad Izak za pomoč socialno šibkejšim družinam.

HVALA Barbari Merše za njeno skrbno in požrtvovalno večletno uredniško delo pri Hiši otrok.

HVALA Uršulinskemu samostanu v Ljubljani, ki tudi gmotno podpira delovanje vrtca.

»KDOR RAD IN HITRO DA, DVAKRAT DA«

Kadar darujete v dobrodelni sklad Izak, ki je ustanovljen v okviru Uršulinskega zavoda, bo vaš dar namenjen družinam, ki težko poravnajo stroške vrtca, glede na možnosti, ki jih imamo.

SKLAD IZAK – za družine

TRR: 24200-9004341052

Vedno nam pridejo prav:

- kozmetični in papirnati robčki
- majhni predmeti, ki na zelo realen predstavljajo nek predmet, osebo ali žival
- lesene košarice ali pladnji

- lepe steklenice, primerne za vaze
- manjše vazice za en cvet
- gumbi
- škatlice – lepa embalaža
- hotelska mala mila
- manjše posodice, skodelice, stekleničke
- neveljavni kovanci
- stvari, za katere menite, da bodo otrokom v spodbudo pri razvoju in v veselje.

33AVHAA
34TIT230

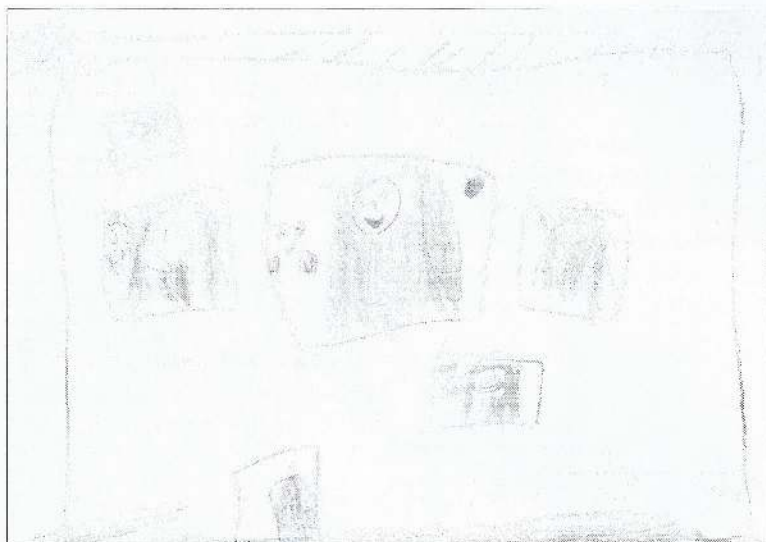
VABIMO

Dragi starši!

Otroci in vzgojiteljice Angelinega vrtca vas pri-
srčno vabimo na praznovanje dneva staršev
skupaj s sveto mašo, ki bo v petek, 26.3.2010
ob 16.30 v uršulinski cerkvi. Radi bi vam izrazili
hvaležnost za življenje in skrb.

Dragi stari starši!

Veseli smo, da vas bomo v mesecu marcu in
aprilu 2010 lahko povabili v naše sobe, da z
nami preživite del popoldneva. Skupaj bomo
odkrivali življenje v vrtcu.

Salve d.o.o. Ljubljana

Rakovniška 6

1000 Ljubljana

T: 01/427-73-10; F: 01/427-30-40

E: info@salve.si; I: www.salve.si

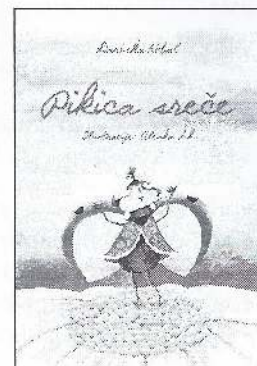
NAJPREJ JE BILA MARIJA

Drobna slikanica želi prikazati otroška leta Marije pre-
den je postala sestra. Prav v nežnih letih je dobila moč,
da je lahko postala močna žena in podarila svoje ži-
vljenje Bogu. Ustanovila je Šolske sestre sv. Frančiška
Kristusa Kralja.

PIKICA SREČE

Bogato ilustrirana knjižica iz sveta živali bo malim in
velikim »otrokom« razkrivala pomen življenja. Vsi,
otroci in odrasli, izgubimo veliko časa za primerjanje z

drugimi in ugotavljanje, kaj meni manjka. Dolgo časa
traja, da ugotovimo, da ni nihče izmed nas popoln.
Vsakdo mora sam priti do ugotovitve, da ima vsaka
reč svoj namen in vsak med nami svoje poslanstvo.

HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK, HIŠA OTROK

»Zagotavljam vam, da boste zanesljivo prejele vsako milost, za katero boste prosile Boga. In vedno bom med vami ter bom podpirala vaše molitve. Spodbujajte jih torej, da pogumno nadaljujejo začeto delo. In se obenem veselite, ker bo brez dvoma tako, kot vam pravim.«

Sveta Angela, iz Zadnjega nasveta

Avtor slike: Benjamin Davila, Mehika